

Asia: VN/33605/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi sairausvakuutuslain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Esityksen tavoitteena olisi toteuttaa hallituksen päättämät säästöt sairausvakuutuksen yksityisen sairaanhoidon hoito- ja tutkimuskorvauksiin vuoden 2023 alusta lukien. Ehdotus liittyy vanhuspalvelulain mukaisen henkilöstömitoituksen voimaantumoon. Esityksen tavoitteena olisi tehdä sairausvakuutuslakiin muutokset, joilla saavutettaisiin sairausvakuutuksen sairaanhoitokorvausten osuus vanhuspalvelulain mukaisen henkilöstömitoituksen rahoituksesta. Varoista noin 22 miljoonaa euroa ohjattaisiin hyvinvointialueiden yleiskatteelliseen rahoitukseen henkilöstömitoituksen rahoittamiseksi ja lisäksi hyvinvointialueiden yleiskatteelliseen rahoitukseen siirrettäisiin 10 miljoonaa euroa asiakassiirtymien kattamiseksi.

KT suhtautuu esitykseen kriittisesti.

Hoito- ja tutkimuskorvausten tarkoituksena on ollut toimia julkisen terveydenhuollon palveluja täydentävänä järjestelmänä (HE luonnos s. 7). Asiakassiirtymät julkiselle sektorille tulevat esityksen johdosta todennäköisesti vaihtelevaan riippuen perustettavien hyvinvointialueiden palveluiden laajuudesta ja tarjonnasta (HE luonnos s. 11). Esityksen yhteiskunnallisten vaikutusten osalta esityksessä todetaan, että korvauslajien osittaisen poistumisen arviointi ja ennakointi on haastavaa tilanteessa, jossa sote-järjestelmä ja toimintaympäristö on kokonaisuudessaan muutosvaiheessa. Hyvinvointialueiden järjestämistä vastuulle siirtyvän terveydenhuollon olisi vastattava mahdolliseen palvelutarpeeseen sekä lisääntyneeseen julkisen terveydenhuollon palvelujen kysyntään, kun osa korvauksista esityksen johdosta poistuisi vuoden 2023 alusta. (HE luonnos s. 15.)

KT:n näkemyksen mukaan hyvinvointialueiden taakkaa ei tulisi lisätä ennakoimattomien asiakassiirtymien johdosta sote-uudistuksen toimeenpanovaiheessa. Myös monikanavarahoitusta arvioineen parlamentaarisen työryhmän mukaan yksityisen sairaanhoidon hoito- ja tutkimuskorvausjärjestelmää tulisi arvioida vasta, kun hyvinvointialueet ovat saaneet toimintansa käyntiin. Lisäksi KT toteaa, että vaikutusten arvioinnissa on huomioitava koronaepidemian seurauksena syntynyt hoitovelka sekä jo vallitseva julkisen sote-sektorin työvoimapula useilla eri erikoisaloilla. Yksityisen terveydenhuollon palvelut täydentävät julkisen terveydenhuollon palveluja

ja tukevat hoidon saatavuutta ja hoitoon pääsyä tietyillä erikoisaloilla. Meneillään ovat myös työmarkkinaneuvottelut, joiden kaikkia kustannusvaikutuksia hyvinvointialueille ei vielä tiedetä. Kaiken kaikkiaan ajoitus on huono muutosten tekemiselle yksityisen sairaanhoidon hoito- ja tutkimuskorvauksiin.

Esityksessä todetaan, että merkittäväällä osalla sairausvakuutuskorvattujen palvelujen käyttäjistä on työterveyshuollon palvelut käytettävissään ja tämän vuoksi asiakassiirtymää tapahtuisi todennäköisesti enemmän työterveyshuollon palveluihin kuin julkiselle sektorille (HE luonnos s. 11). KT korostaa, että työterveyshuollon sairaanhoidon palvelut ovat työnantajille vapaaehtoisia ja niiden laajuus on riippuvainen työnantajan solmimasta työterveyshuollon sopimuksesta.

Sairausvakuutuslain hoito- ja tutkimuskorvausten tavoitteena on ollut lisätä taloudellisia mahdollisuuksia käyttää yksityisen terveydenhuollon palveluja ja tällä tavoin tukea vapautta valita terveyspalvelujen tuottaja sekä korvata tarpeellisia sairaanhoidon kustannuksia. Hoito- ja tutkimuskorvausten korvaustason alentaminen on vähentänyt yksityisen terveyspalveluiden käyttöä pienituloisessa väestöosassa. Korvausten lakkauttaminen kokonaan saattaisi lisätä sosioekonomisia eroja yksityisten terveyspalvelujen käytössä erityisesti sellaisten palveluiden osalta, jotka täydentävät julkista terveyden-huoltoa. (HE luonnos s. 7-8, 16.) Vaikka esityksen mukaan (s. 8) vaikutuksen sosioekonomisiin eroihin korvaustason jo ennestään matalasta tasosta johtuen arvioidaan olevan vähäinen, KT katsoo, että tätä ei voida sivuuttaa kokonaisuuden arvioinnissa. KT myös katsoo, että yhtenä vaihtoehtona tulisi vanhuspalvelulain rahoituksen ja toteutuksen kohdalla arvioida henkilöstömitoituksen voimaantumisen myöhentämistä.

KUNTA- JA HYVINVOINTIALUETYÖNANTAJAT KT

Työelämän kehittämisen asiantuntija

Minna Salli

Salli Minna
Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT